

Indiener: William Geerdink en Hans ter Horst BBB Berkelland

Datum indiening vraag: 28-2-2025

Datum verzending antwoord: 03-03-2025

Politieke Avond van: 4-3-2025

Raadsvergadering van: 1-4-2025

Onderwerp: Vaststelling Beleidsdocument Grote Windmolens Zoekgebied K

Conform motie M 24-07 is te nemen besluit punt 3 niet te behandelen, het RIVM komt namelijk met nieuwe landelijke normen voor windturbines, die nieuwe normen dienen gerespecteerd te worden en niet nu ineens te stellen van dat we de vaststelling wel doen voor het in werking treden van de nieuwe landelijke normen.

Vraag 1:

Waarom is dit zo nadrukkelijk meegenomen in de vaststelling?

Antwoord (in te vullen door college):

Omdat de nieuwe landelijke normen worden overgenomen, kunnen we als gemeente voor vaststelling daarvan al aangeven dat we dat gaan doen. Het is goed om te beseffen dat de voorgestelde landelijke normen meerdere opties voor een beschermingsniveau biedt. Onze nadrukkelijk insteek, die wij u voorstellen via het beleidsdocument, is een zo hoog mogelijk beschermingsniveau voor omwonenden. In aanvulling daarop leggen we nog extra nadruk op een aantal ruimtelijke aspecten die niet in die landelijke normen voorbij komen vanwege hun overwegend lokale karakter.

Daarbij is het de bedoeling om ons gemeentelijk beleidskader vast te stellen vóórdat de landelijke normen worden vastgesteld. Daarmee willen we de situatie voorkomen dat we initiatieven moeten beoordelen op basis van (alleen maar) de nieuwe landelijke normen zónder dat ons eigen beleidskader al van toepassing is.

Er is meerdere malen door zowel toenmalig wethouder van OostGelre dhr, Porskamp, als door onze eigen wethouder dhr. Van der Noordt verteld dat de provincie de regie over gaat nemen, als we geen verdere stappen zetten. Ook meldt u bij kanttekeningen en risico's dat zij de realisatie van windinitiatieven gaat overnemen.

Vraag 2:

Kunt u de documenten openbaar maken waaruit blijkt dat het provinciebestuur dit recent heeft herhaald en tevens eerdere soortgelijke documenten om verdere stappen te zetten, naar ons heeft gestuurd?

Antwoord:

Ja, dat kunnen wij. Op 3 september 2024 heeft Gedeputeerde Staten haar provinciale lijn op de voortgang van de RES'en vastgesteld. Dit besluit is ter kennisgeving met alle gemeenten gedeeld, en hebben wij bijgevoegd.

De provincie stelt in het besluit van 3 september 2024 de volgende lijn vast:

Provinciale lijn – voortgang RES'en

- *We houden vast aan het RES 1.0 bod van elke regio*
- *Dit bod wordt ingevuld met tijdig realiseerbare duurzame energie projecten, momenteel zijn dat voornamelijk zon en wind*
- *Het bod wordt zo spoedig als mogelijk gerealiseerd (streefdatum 2030)*
- *Hierbij wordt rekening gehouden met:*
 - *een goede ruimtelijke ordening – bestaand/nieuw beleid*
 - *de impact op het elektriciteitsnetwerk (goede zon/windverhouding)*
 - *het bij elkaar brengen van vraag en aanbod (local for local)*
- *Voorgaande kan leiden tot andere en nieuwe (zoek)gebieden voor zowel zon als wind. Deze gebieden zien we als concrete invulling van het RES 1.0 bod en niet als nieuwe (wind)initiatieven zoals bedoeld in het coalitieakkoord. Het totale RES bod blijft gelijk.*
- *Voor het oppakken van de bevoegdheid blijft de windladder van toepassing.*

De provincie, net als alle gemeenten en waterschappen, heeft alle Gelderse RES'en vastgesteld. En heeft op 3 september 2024 (nogmaals) het besluit genomen dat zij vasthoudt aan het bod uit de RES 1.0. Dit betekent ook dat de provincie zowel de RES-regio's alsook de individuele gemeenten zal houden aan de in 2021 door de gemeenteraden vastgestelde opwekopgaven op de gemeentelijke grondgebieden.

In beantwoording van de agendavragen van de heer Hoftijzer d.d. 15-4-2024 hebben wij u gewezen op de windladder bij de Statenbrief 2021-868 en op provinciale besluitvorming als uiterste middel voor de uitvoering van de Regionale EnergieStrategie (RES).

In uw vraag noemt u "dat zij de realisatie van windinitiatieven gaat overnemen".

Wij willen u erop wijzen dat de provincie niet zelf windparken ontwikkelt en realiseert. Maar dat zij door de geldende kaders (RES 1.0 en Elektriciteitswet) genoodzaakt is een windpark te vergunnen, indien een gemeente weigert mee te werken aan het op tijd realiseren van voldoende windenergie.

De windladder houdt in dat de provincie de voorkeur heeft dat gemeenten het bevoegd gezag van haar overnemen. Het zelf opstellen van lokaal beleid biedt een gemeente de kans om regie te hebben over de inhoud en proces van de totstandkoming van windparken in haar gemeente. Tegelijkertijd is de provincie op basis van de Elektriciteitswet eraan gehouden om een windproject te vergunnen als een initiatiefnemer met een ontwikkeld plan zich bij de provincie meldt, indien er verder geen ruimtelijk belemmeringen zijn. Los van de openbare stukken wordt deze lijn zo goed als elk bestuurlijk en ambtelijk overleg naar voren gebracht.

Iedere wethouder heeft in Nederland onderzoekplicht.

Vraag 3:

Kan de wethouder de raad inzage verschaffen in het kader van de actieve informatieplicht, over welke onderzoeken de wethouder inmiddels beschikt, die ons geruststellen en dan met name voor 100% goede gezondheid garantie van onze burgers, de vogelbescherming, de flora en faunabescherming, de 100% garantie dat er geen schadelijke stoffen in de lucht/water/grond en vooral mens terecht komen? Wij zien graag een complete uitgebreide bundel met onderzoeken tegemoet.

Antwoord (in te vullen door college):

Deze onderzoeken zijn gedaan bij de nog vast te stellen landelijke normen en de daarbij uitgevoerde milieueffectrapportage. Bij het vrijgeven van de landelijke ontwerpnormen in oktober 2023 zijn deze vrijgegeven en hebben wij u daarover geïnformeerd. Verder is in het vast te stellen beleidsdocument een link opgenomen naar de documenten (voetnoot 2 op pagina 8).

Over de landelijke ontwerp-normen is indertijd een groot aantal zienswijzen ingediend en heeft ook de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies afgegeven. Deze zienswijzen en adviezen moeten op landelijk niveau worden beoordeeld bij de vaststelling van de nieuwe landelijke normen. Wij gaan er van uit dat eventuele aanvullende of geactualiseerd onderzoeken daarbij ook worden vrijgegeven. Deze kunnen wij op dat moment vanzelfsprekend met u delen.

Daarnaast zijn er in opdracht van andere overheden in 2024 twee onderzoeken uitgevoerd naar emissies van Bisfenol A (BPA) vanuit windturbines. Uit beide onderzoeken blijkt dat de hoeveelheid BPA die door windturbines in het milieu terecht komt verwaarloosbaar klein is.

Witteveen + Bos onderzoek: [open onderzoek hier](#).

Royal Haskoning DHV (RHDHV) [open dit rapport hier](#)

De Rijksoverheid houdt een online kennisdossier over windenergie bij waar overheden experts kennis halen en brengen. De Helpdesk Wind op Land is een samenwerking tussen ministeries, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Nationaal Programma RES (NP RES), Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen en Netbeheer NL.

Verschillende onderzoeken zijn openbaar beschikbaar op <https://www.helpdeskwindopland.nl/>.

Vraag 4:

Waarom staat er bij Communicatie wederom dat het in werking moet treden alvorens de nieuwe landelijk normen voor windturbines er zijn. U weet dat u dan motie M24-07 negeert.

Waarom respecteren het college de gezondheid van onze burgers niet en waarom deze belachelijke haast?

Hoe waarborgt in dit document, het college, de gezondheid van onze burgers?

Agendavragen (vragen ter voorbereiding van een vergadering) art. 34

Antwoord:

Zie de beantwoording van vraag 1. Daarbij benadrukken wij dat in het beleidsdocument wordt voorgesteld om bij de toepassing van de nog vast te stellen landelijke windturbinebepalingen uit te gaan van het hoogste beschermingsniveau voor omwonenden.

Vraag 5:

Waar in het beleidsdocument grote windmolens lees ik waar het grote geld vandaan komt voor de investering en komt hiervoor een bankgarantie?

Antwoord:

Het nu voorliggende beleidsdocument richt zich met name op de ruimtelijke kaders voor grote windmolens in zoekgebied K. In verband met de vaststelling van de Energiewet als opvolger van onder meer de Elektriciteitswet zijn er andere wettelijke mogelijkheden ontstaan voor het organiseren van de (financiële) participatie. Zoals in het raadvorstel is beschreven, willen wij die aan u voorleggen in een afzonderlijk raadvorstel over een gemeentelijke Verordening Lokaal Eigendom.

Vraag 6:

Waar in het beleidsdocument staat het doemscenario van faillissement omschreven en wie is dan uiteindelijk verantwoordelijk?

Antwoord:

Dit scenario is niet omschreven in het nu voorliggende beleidsdocument dat zich, zoals gezegd, met name richt op de ruimtelijke aspecten voor het realiseren van grote windmolens in zoekgebied K.

Vraag 7:

Hoe wordt de ontmanteling en het herstel van het gebied gewaarborgd, als deze nadien ernstig vervuild is?

Antwoord:

Met de eventuele initiatiefnemer worden hierover afspraken gemaakt in de te sluiten anterieure overeenkomst. Deze worden uiteindelijk ook verwerkt in de omgevingsvergunning, waarbij bij eventuele vervuilingen vanzelfsprekend het daarvoor geldende wettelijke regime van toepassing is.

Agendavragen (vragen ter voorbereiding van een vergadering) art. 34

Selectie bij meerdere initiatieven 5.3

Het lijkt me logisch dat naast het initiatief met de hoogste percentage lokaal eigendom als voorkeur initiatief naar voren komt, ook hierin meegewogen wordt welk initiatief het beste de gezondheidsrisico's waarborgt en de juiste financiële garanties kan stellen bij faillissement. Maar belangrijker, de keus laten bepalen door de beide gemeenteraden van Berkelland en OostGelre.

Vraag 8:

Is het college bereid hierin een positieve invulling aan te geven?
Wilt u bij ja dit toelichten?
Wilt u bij nee dit toelichten?

Antwoord:

Ja, wij kunnen deze 3 aspecten meenemen in de verdere uitwerking en uitvoering. Bijvoorbeeld in de aanstaande verordening Lokaal Eigendom, procesafspraken bij initiatieven, en/of omgevingsvergunning.

In het kader van de informatieplicht.

Vraag 9:

Kunt u de raad schriftelijk informeren omtrent de gang van zaken rondom de netcongestie?
Liggen de afspraken omtrent planning en tijdige uitvoering vast, zo ja hoe?

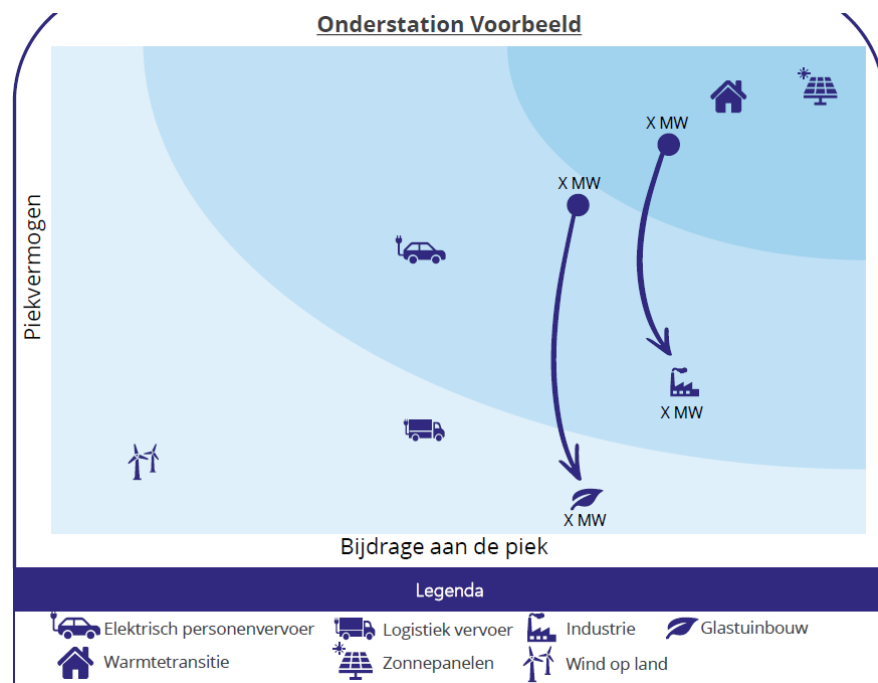
Antwoord:

Netcongestie is een landelijk probleem wat zich afspeelt op de verschillende niveaus in het netwerk van de netbeheerder. Afspraken hierover liggen vast in bovengemeentelijke besluiten, zoals het nationale Programma Energie Hoofdstructuur, MIEK en pMIEK. Wij hebben veelvuldig en goed contact met onze netbeheerder Liander over hun werkzaamheden in onze gemeente. Afgelopen najaar heeft Liander haar technische uitkomsten ambtelijk gedeeld van het traject Integraal Programmeren Achterhoek met provincie Gelderland en de 8 gemeenten.

Dit zijn we nu in Achterhoeks verband aan het uitwerken en geeft ons handvaten voor de uitvoering van de energietransitie voor na 2030. Tot 2030 is Liander vooral knelpunten in het huidige netwerk aan het oplossen.

Netcongestie treedt op wanneer de vraag naar transport van elektriciteit (zowel bij de aanbieder als afnemer) groter is dan de transportcapaciteit van het net. Netcongestie gaat dus over de momenten dat de piekvraag-/aanbod niet verwerkt kan worden door het netwerk. Bijvoorbeeld op hele zonnige dag als alle zonnepanelen leveren, of tussen 17-18u als mensen thuishkomen en de autoladen en gaan koken. Liander geeft aan dat windmolens zo goed als niet bijdragen aan deze piekmomenten op het netwerk. Windmolens zijn geen netcongestieveroorzakers. Sterker nog, ze helpen juist bij het op spanning houden van het netwerk op donkere momenten, omdat ze qua opwekprofiel complementair zijn aan zonne-energie.

Onderstaand twee sheets van een presentatie van Liander:

Duurzame opwek

Slimme oplossing	Wat is het?	Wat levert het op?
 <p>Evenwichtige verdeling zon & wind</p>	<p>Evenwichtige verdeling van zon & wind houdt in dat het opgestelde vermogen aan duurzame opwek per onderstation voor ca 50% uit zonnepanelen bestaat en voor ca 50% uit windturbines.</p> <p>Zo wordt infrastructuur beter benut doordat zon en wind complementair zijn aan elkaar. Als de wind waait, schijnt de zon meestal niet. En op een zonovergoten dag waait het vaak niet.</p> <p>Voldoende gebruik maken van wind is vanuit het energiesysteem gezien wenselijk aangezien windturbines efficiënter gebruik maken van het elektriciteitsnet dan zonnepanelen. Het waait immers vaker dan dat de zon schijnt.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Met dezelfde infrastructuur kan met windenergie tot wel 3x zoveel energie opgewekt worden als zon.• Door een 50/50 vermogensverdeling van zon en wind toe te passen, wordt de infrastructuur het meest efficiënt benut. Immers, de infrastructuur wordt dan zowel gebruikt als het hard waait én als de zon volop schijnt.

Vraag 10:

Hoe verantwoordt u de plaatsing van windturbines in een gebied met vele mooie vogelpopulaties, gezien het bewezen negatieve effect op vogelpopulaties en de mogelijke halvering van bepaalde soorten binnen 10 jaar?

Antwoord:

Voor een goed begrip: met het vaststellen van het beleidsdocument wordt nog geen vergunning verleend voor het plaatsen van windturbines.

Wel onderkent het beleidsdocument nadrukkelijk de aanwezigheid van weidevogels in het zoekgebied. Het vraagt daarom ook nadrukkelijk om aandacht voor weidevogels bij te verrichten ecologisch onderzoek.

Vraag 11:

Welke maatregelen neemt u om het 'windturbinesyndroom' bij omwonenden te voorkomen, gezien de vele gerapporteerde en erkende gezondheidsklachten WHO zoals slaapstoornissen, hoofdpijn en concentratieproblemen?

Antwoord:

In de milieueffectrapportage bij de totstandkoming van nieuwe landelijke windturbinebepalingen zijn gezondheidseffecten nader onderzocht en beoordeeld. Zoals gezegd steken wij bij de toepassing van de nog vast te stellen landelijke normen op voorhand in op een zo hoog mogelijk beschermingsniveau voor omwonenden. Dit willen we bereiken door de strengste geluidsnormen en de strengste afstandsnormen aan te houden en geen toepassing te geven aan de uitzonderingsmogelijkheden die de ontwerp-windturbinebepalingen in ieder geval nog kenden. Daarmee willen wij nadelen voor omwonenden zo goed mogelijk voorkomen.

Vraag 12:

Hoe rechtvaardigt u de plaatsing van windturbines binnen een straal van 1500 meter van woningen, wetende dat onderzoek aantoont dat dit de gezondheid en welzijn van vele omwonenden negatief beïnvloedt?

Antwoord:

Zoals gezegd worden de nieuwe landelijke windturbinebepalingen gebaseerd op een milieueffectrapportage, dit in tegenstelling tot de voorheen geldende milieunormen, waarin ook de gezondheidseffecten worden beschouwd. Ons voorstel steekt in op het hanteren van deze nog vast te stellen landelijke normen, zoals op afstand en geluid, gezegd zonder toepassing van de flexibiliteit die daarin wordt geboden.

CONCEPT

Vraag 13:

Hoe garandeert u dat de geluidsoverlast 's nachts realtime onder de 39 dB(A) blijft, wetende dat bij hogere niveaus autonome en motorische hersenschorsreacties zijn geregistreerd?

Antwoord:

Bij de vergunningverlening voor eventuele windinitiatieven zullen voorschriften worden opgenomen waarna zal worden toegezien op de naleving daarvan. Deze voorschriften worden getoetst aan de dan geldende landelijke normen.

Vraag 14:

Welke maatregelen neemt u om de impact op kinderen te beperken, gezien de waarschuwing van de WHO over mogelijke cognitieve achteruitgang bij langdurige blootstelling aan hinderlijk repeterend omgevingsgeluid?

Antwoord:

Het beleidsdocument richt zich voor de beoordeling van eventuele toekomstige windinitiatieven op de toepassing van de nieuwe landelijke windturbinebepalingen die op hun beurt worden gebaseerd op een milieueffectrapportage. Uit de ontwerp-windturbinebepalingen valt niet af te leiden dat er specifieke normen worden gesteld ten aanzien van kinderen of andere groepen van omwonenden. Zij richten zich namelijk vooral op het effect van windturbines op windturbinegevoelige gebouwen.

Vraag 15:

Welke onafhankelijke veldonderzoeken zijn er uitgevoerd in Nederland naar de verspreiding van toxische stoffen (oa BPA) en microplastics door windturbines, en hoe worden deze resultaten meegenomen in de besluitvorming?

Antwoord:

Bij het antwoord op vraag 3 hebben wij verwijzingen toegevoegd naar onderzoeken hierover. Bij toekomstige concrete initiatieven zullen wij vragen om onderzoeken om te kunnen beoordelen of een eventueel initiatief kan voldoen aan de dan geldende landelijke normen. Zeker wanneer daarbij ook een milieueffectrapportage aan de orde is, zal op gezondheidseffecten worden gelet.